
ZA BOHA A ULAST -

Orel

Ústřední list Československého Orla v exilu. —

Vydává a řídí Čsl. Orel v exilu.

Monthly Review of "Čsl. Orel in the exile"

Ročník 32—IV v exilu.

Července—Srpen, 1953.

ZVOŇTE ZVONY

(k 5. červenci)

1. Zvoňte, zvony, na vše strany,
probouzejte Moravany,
zvoňte, zvony, na Slovany
na Balkánce, na Tatrans;
svolávejte odevšad
v Betlém Slávu, Velehrad.	3. Zvoňte, zvony, stříbrohlasé
zvoňte dnes a v každém čase:
zvoňte moudrost Cyrilovu
zvoňte lásku Metodovu;
zvoňte jejich velký čin
do hlubin a do výšin.
2. Zvoňte, zvony, kde je víra,
zvoňte kde už odumírá,
zvoňte v Lecha lada širá,
v říši Čecha, Vladimíra;
vodte výkvět národů
k Cyrilu a Metodu.	4. Zvoňte, zvony, jak se zvoní
když se nebe k zemi kloní,
jak to v duších lidu zvoní
za svobodu krev když roní,
k oteřím svým se navrácí
lásku láskou oplácí.

SVAZ SLOVANSKÉHO ORELSTVA.

Bylo těsně před příchodem fronty, kdy jsem stál ve výběžku smrkového lesa na Rákoši a stmívalo se. Na temných svazích Bílých Karpat, v dálece přede mnou stékaly hadovité pramenky malých světélek, to byly sovětské a rumunské postupující kolony, večerní opar propalovaný hořícími cisternami mizel v rovině při Moravském Písku a Hodoníně a pode mnou byl Velehrad, večerní Velehrad poslední dny před začátkem května. Ovzduší jara, strachu, naděje a posvátnosti zde vytvářely něco, čeho se lze jen dotknout milostí. A nikdy jsem si živěji neuvědomil závazek a svědectví, které ční nad touto kotlinkou jako hrad střežící přelom dějin, v dílu beňovského rodáka, arcibiskupa Stojana, svaté paměti. Skoro se ten večer zdálo, že místo dvou velehradských věží rozpínají se k nebi dvě Stojanovy ruce, ruce vítající a dávající. Ruce vítající zbloudilé bratry a dávající, ne omšelé zboží tohoto světa, ale život, život věčný.

Ale ti, kteří přišli nesměli vzít a ti, kteří čekali, nesměli dát, i když se mluvilo jen o svobodě, lásce a družbě slovanských národů. Naopak, slovo slovanský nabylo příchodem sovětských vojenských jednotek hrozného a hrozného významu. Zatím co Velehrad a dílo Stojanova volaly slovanské národy k jednotě pro svobodu a lásku, většina vládních činitelů je jednotila cestou socialismu a usmířovala dva křesťanské národy žijící v jednom státě na pohanském Děvině. Socialismus, to měla být ona magická hůlka, která všechno rozřeší k celkové spokojenosti. Pro něj a jím se již během minulého odboje vytvořil mythus, o kterém profesor O. Odložilík píše následovně v brožůře vydané ve Velké Británii u Unwin Brothers Limited, London and Woking nazvané *The Czechoslovak Tradition of Friendship with Russia*:

Giving the Czechoslovak State Council an account of diplomatic negotiations between the Soviet Union and Czechoslovakia dr. H. Ripka said: We have thus achieved a realization of the desires cherished by Czechs and Slovaks since the beginning of their national revival at the end of the eighteenth century.

We may rest assured that this achievement would have received the blessing of Dobrovský and Kollar, Šafařík, Havlíček, Palacký, Rieger, Hruban-Vajanský, Hviezdoslav and Štefánik and, above all, that of Masaryk. (Podává zprávu Československé státní radě o diplomatických jednáních mezi Sovětským svazem a Československým, dr. H. Ripka řekl: Dosáhli jsme tímto vyplnění tužeb tak drahých Čechům a Slovákům od počátku jejich národního obrození z konce osmnáctého století. Můžeme být klidně ubezpečeni, že tento počín by byl dostal požehnání od Dobrovského a Kollara, Šafaříka, Havlíčka, Palackého, Riegra, Hrubana-Vajanského, Hviezdoslova a Štefánika, a především, od Masaryka.)

Profesor Odložilík thesi pana Ripky rozvádí a podává nám svůj pohled na běh českých dějin: In other periods of modern Czech history their representatives became involved in polemics and discussions until their realistic program of Masaryk triumphed and found expression in the treaty of Alliance signed by dr. E. Beneš, then Minister of Foreign Affairs, in Moscow in 1935 and renewed in December 1943. (V některých obdobích moderní české historie byli čeští představitelé zapleteni do polemik a diskusí dokud Masarykův realistický program slavně nezvítězil a neprojevil se ve smlouvě o spojení podepsané dr. E. Benešem, tehdy ministrem zahraničí, v Moskvě v roce 1935 a obnovené v prosinci 1943.)

Z toho mythu vidíme, do jakého vlčího chřtánu zapadla pospolitost slovanských národů (podobný byl hlásaný u všech jiných slovanských národů.) Milý pocit a vědomí rasové příslušnosti byly dány na pospas komunismu, místo aby byly pomocníkem k tvůrčímu úsilí v Duchu a Pravdě. Zaslouhou těchto informátorů pak nositel Nobelovy ceny Francois Mauriac na stránkách pařížského Figara dnes tvrdí vzdělanému západnímu světu, že nynější sovětský postup není diktován komunistickým, ale slovanským imperialismem. Tomu se po všem tom, co se dalo, nelze divit.

Ale mi, Orli, se přece znovu a opět stavíme na onu zdiskreditovanou cestu, ovšem ne z dů-

DVĚ POUTI

Cosí povznášejícího a nadějného bývalo spojeno s cyrilo-metodějskou velehradskou poutí.

Slavnostní očekávání leželo nad údolním krajem mezi Chříby a výběžky Bílých Karpat. Bylo krátce přede žněmi. V polích byl klid, přerušovaný jen voláním křepelky a praskáním k žatvě dozrávajících klasů. Blankytná modř chrp a ohnivé květy vlčíh máků se prolétaly mezemi i lány obilí a všude zvěstovaly blížící se dny žní. Zlaté mušky s bzučícími včelkami a hravými motýlky poletovaly s květu na květ a dokreslovaly svým rejem nádherný letního dne. Sluneční jas spojoval vše v podmanivou krásu slováckého kraje, jež nazývají obrazně "zahradou Moravy."

To býval každoroční obraz přírody, která naplňovala k staroslavnému Velehradu spěchající poutníky jakýmsi—slovy nesnadno vysvětlitelným—citovým rozpoložením.

vodů politických, ale z důvodů mnohem vyšších: totiž náboženských a lidských.

Když před nějakým časem proběhla exilním tiskem zpráva o založení Svazu slovanského Orelstva, bylo většinou rozuměno všem bodům, které udávaly důvody jeho vzniku až na první, který jest nejpodstatnější: podpora unionistických snah katolické Církve. Mnozí lidé si řekli (nemyslím ovšem náboženské analfabety z řad socialistických), jak jen Orel může pomoci unionismu, který je po výtee souhrnem otázek věroučných a církevně právních? A zde jsme u onoho podstatného úkolu Orla v unionismu. Orel vytváří a dá armádu modlících se duší za zdar tohoto dějinného úkolů. Orel je a bude živým a plamenným souručenstvím v práci všech církevních doktorů. Jeho členové nepřestanou volat: Veni, Sancte Spiritus, veni, lumen cordium, dokud nebude velké dílo sjednocení Slovanů ve víře hotovo a nebude se po všech slovanských vlastech ozývat mohutné Te Deum, laudamus.

Toto je veliký a dějinný úkol našeho Orla a všech katolíků v Československu. Nás nezajímá politická tvářnost slovanského světa, nás zajímá jediná věc, totiž, aby po pádu komunismu výraz slovanský znamenal plně a cele

Se všech stran se již 4. července pěšinkami, cestami a silnicemi scházeli staří i mladí ke kolébce křesťanské kultury mezi Slovy. Jim všem kynuly již zdáli dvě štíhlé věže velehradské basiliky—a blížilo-li se procesí, rozzevzněly se zvony, ty zvony, jejichž hlas nepatří jen tomu zákoutí na pravém břehu Moravy, ani jen Moravskému Slovácku nebo celé Moravě, ale všem slovanským národům na západ, sever, východ a jih.

Vždyť to také všichni vědí, vidí a cítí, že Velehrad sahá daleko za hranice naší vlasti, že Velehrad nepatří jen nám, ale velkému a krásnému poslání v historii Slovanstva—a nám že Bůh ve své dobrotě jen dopřál, aby toto zřídlo Jeho lásky a dějinných příslibů vzkvétalo, sílilo a mohutnělo mezi námi a to nejen v té vnější kráse slováckého svérázu, ale především uprostřed té prosté, po otcích zděděné víry slováckého lidu.

křesťanský což by bylo chápáno v plném a celém apoštolském významu. Tím se pak Slovanstvo stane velkou duchovní silou a podpořeno tělovýchovnými snahami Orla pak velkou životní silou nového, lepšího, zdravého, slovanského člověka.

Nechci se pouštět do divokého srovnávání, ale je potěšující, že přesně třicet let po smrti velikého Stojana, svaté paměti, (stejnou dobu se připravoval i náš Pán na svou učitelskou a spasitelskou činnost) se opět soustřeďují síly, aby dávaly zrát jeho požehnanému dílu. Velehrad naše naděje, stojí nyní uprostřed komunisticke zloby a lidé o něm uslyší nanejvýše z marxistické blasfemie pánů Plojharů nebo z příjezdu sovětských stachanovečů na tamnější kolehoz. Ale on povstane a to bez pohromy, jak zpívá píseň, povstane, neboť jest to cesta do života, do života lásky, jak nám ji ukazoval Stojan, a lidé chtějí a musejí žít, opravdově žít! A pravý život je jedině s Římem, neboť jak praví Paul Claudel, de l'Academie francaise:—Tout ce qui n'est pas avec Rome se separe, se desseche et meurt! (Všechno, co není s Římem se odděluje, usychá a zmírání!) Jednota s Římem, to je síla, která vyzvedne Svaz slovanského Orelstva k veliké a nádherné skutečnosti.

Ka-da.

Přicházeli jednotlivci, skupiny i procesí z Moravy, z Čech i ze Slovenska. Před pátou hodinou odpoledne se řadil malebný průvod na síhici u Cyrilky, v jehož středu byly nesený věnce na hrob arcibiskupa Stojana, budovatele unionistického Velehradu. Za zpěvu a hudby ubíral se průvod do basiliky, kde bylo po položení věnců na sargofag v Královské kapli, uvítání pouťníků, kázání a svátostné požehnání.

Večer pak bývala ve Slovanském sále tradiční slavnostní akademie katolické mládeže, zemědělců, čtenářů a dopisovatelů katolického tisku a všech těch, kteří pracovali na některém úseku Katolické akce. Zatím se tísnil v basilice zástupy v zpovědnici a pak mnozí strávili celou noc v modlitbách a zpěvu nábožných písní, ježto Stojanov, klášter, školy a soukromníci ani zdaleka nemohli náležitě ubytovati stále vzrůstající počet pouťníků.

Brzy ráno vyhrávala — obyčejně vlčnovská kapela "budiček." Přicházeli další pouťníci a procesí z nejbližšího okolí s kapelami v malebných krojích. Zvony vyzváněly na uvítanou a přehlušovaly i hukot autobusů se všech stran se sjíždějících.

Od časných hodin ranních se podávalo v basilice Tělo Páně po celé délce chrámové lodi a u všech bočních oltářů sloužili přespolní kněží mše svaté. Bylo to vždy něco úchvatného. Byl to obraz duchovního Velehradu v srdcích věřícího slovanského lidu.

V 10 hodin bývala na nádvoří slavnostní mše svatá řecko-východního obřadu a po ní Eucharistický průvod, jenž byl manifestací víry a v neposlední řadě nádhernou přehlídkou národních krojů z nejrůznějších krajů Čech, Moravy, Slezska a Slovenska.

V dojemné kráse rozkvétal vždy posvátný Velehrad o hlavní cyrilo-metodějské pouti. Hrob Stojanův v Královské kapli zvoněl čerstvými květy věnců, jsa obléhán modlitbami se pouťníky, z nichž mnozí znali zvěčnělého arcipastýře osobně. Matka Boží v kapli Unie zase patřila na zástupy slovanského lidu, slyšela jeho modlitby a viděla oběti přinášené za jednotu všech Slovanů ve víře dle přání Ježího Syna: "Aby všichni jedno byli!"

Dnes je cyrilo-metodějský Velehrad umlčen těmi, kteří sjednotili slovanské národy v bídě,

slzách a v žalu. Jen v podvečer ztlahlým krajem moravského Slovácka znějíci velehradské zvony připomínají všem věrným nepomíjející závazek odkazu svatých apoštolů soluňských a tatíčka Stojana, který byl v životě a je i v hrobě svázán s posvátnou půdou staroslovanského slovanského Velehradu.

"Děkujeme Ti, Bože, za Tvé dobrodiní, že jsi jako vzácný drahokam vložil do srdce naší vlasti Velehrad s onou sebezní-
čující obětí svatých bratrů Cyrila a Metoda, že jsi vždy k větší etí a slávě z tros-
sek pozvedl kolébku křesťanské osvěty slovanské, že jsi vždy v pravý čas dovedl
vzbudit v zemi naší i v ostatních vlastech slovanských pokračovatele budování duchovního Velehradu, shromažďujícího
všechny syny Matky Slávie v jednom ov-
činci Kristově. Dopřej nám milost, sílu a štěstí, abychom i my — po světě dnes roz-
prehlé děti české země — dovedli přispěti k nové slávě a rozkvětu posvátného Vele-
hradu, až všemohoucí ruka Tvá do pro-
pasti smete ty, kteří z národů slovanských učinili si nástroj a nositele Zla."

—:—:

Bylo tomu tak odedávna, že Velehrad zastíňoval rozsahem cyrilo-metodějské úcty památný Radhošť, vypínající se na rozhraní valašského a lašského kraje — mezi Frenštátem a Rožňovem.

K Radhošti se pojí nejstarší náboženská tradice našeho lidu který se tu scházel ještě v době pohanské zejména k slavnostem letního slunovratu, tedy téměř v téže době, kdy se zde scházíva dnes kolem sousoší a v kapli sv. Cyrila a Metoda.

V dějinách hory Radhoště se odráží duchovní vývoj celého našeho národa. Jedinečným způsobem to vyjádřil svým uměleckým dílem akad. sochař Albín Polášek, frenštátský rodák, t. č. v Chicagu, USA.

Cestou od Pusteven k Radhošti stojí "nad schůdky" robustní kamenná socha pohanského boha Radegasta. Představuje jednu epochu našich národních dějin—dobu pohanskou.

Cesta mírně stoupá a na vrcholu Radhoště nás vítá sousoší slovanských apoštolů a za ním cyrilo-metodějská kaple v byzantském

Projev Jeho Svatosti Pia XII. ke členům italského národního vědeckého kongresu pro tělocvičnou a sportovní činnost ze dne 8. listopadu 1952.

Duše

Ve skutečnosti k čemu slouží rozvinutí těla, jeho sil a krásy, jestliže nemá sloužit něčemu vznešenějšímu, totiž duši? Sport, který neposlouží duši, nebude než marným máváním končetin, vychloubáním zanikající krásy, přeludem radosti. Ježíš Kristus ve své velké řeči v Kafarnau, chtěje vytrhnout své posluchače z jejich nízkých hmotných pohybností a přivést je k duchovnějším myšlením, řekl hlavní zásadu: "Duch jest to, který oživuje, tělo samo není ku prospěchu."—(Jan 6, 64.) Tato Božská slova, jež obsahují základní maximum křesťanského života, platí také pro sport a hry. Duše je činitel rozhodující a konečný všech vnějších jednání stejně jako to nejsou housle, jež určují melodie, ale jedinečná ruka umělce, bez které i nejdokonalejší nástroj zmlkne. Podobně jest i při souladných pohybech končetin v tělocviku, při rychlém a záporném přebíhání během hry, při mocném stisku svalů v zápase: hlavní a rozhodný činitel není tělo, ale duše, která jakmile je opuštěná, ono padne jako jiná bezvládná hmota. To je tím pravdivější, čím pouto je užší: v člověku je jedna podstatná jednota vyplývající ze spojení obou prvků k vytvoření jediné přirozenosti, tedy jednoty hodně rozdílné s ohledem ke sdružení, jež je mezi umělcem a houslemi. Tudíž ve sportu a tělocviku jako při hře u-

mělově hlavním a ovládajícím činitelem je duch, duše a ne nástroj, tělo.

Zpočívající na těchto principech, náboženské a mravní svědomí vyžaduje, aby v hodnocení sportu a tělocviku, v posuzování atletů, při odměňování jejich výkonů byla tato stupnice hodnot dodržována jako základní měřítko a to tím způsobem, že největší chvála nepatří těm, kteří mají nejsilnější a nejrychlejší se pohybující svaly, ale těm, kteří obstáli při nejrychlejšímu podřízení se dokonalosti ducha.

Druhý požadavek náboženského a mravního řádu založeného na téže stupnici hodnot zakazuje v případě sporu obětovat tělu nedotknutelné zájmy duše. Pravda a poctivost, láska, spravedlnost a slušnost, mravní nadřazenost a přirozený stud, povinná péče o život a zdraví, rodinu a zaměstnání, dobré jméno a opravdovou čest, nesmí býti podřízeno sportovní činnosti, jejím vítězstvím a jejím slávám. Jako v jiných uměních a podnikáních stejně platí i pro sport nezměnitelný zákon, že náhodný úspěch není žádným jistým pojištěním mravní přímosti.

Třetí požadavek týká se stupně důležitosti, který dáváme sportu v celkové lidské činnosti. Nejedná se o uvážení a ocenění těla a duše v možnostech sportu a tělocviku, ale o začlenění těchto do rámce rozsáhlejšího života a nalezení hodnoty, kterou jim sluší přiznat. Podle zdra-

slouhu. Toto z kovu odlité sousoší soluňských bratří — rovněž dílo Poláškovy — nesymbolizuje zde snad jen počátek křesťanské éry v našem národě, ale především závazek pro přítomnost i budoucnost — a to tím, že zraky obou bratří jsou upřeny směrem na východ přes vzdálené vrcholky zasněžených Tater tam, kde je svatá zem staroslavné Rusi.

Zde je krátce a jasně vyjádřeno poslání našeho národa: Obroda v duchu Kristově a závazek získání odloučených bratří Východu jednotě ve víře.

Velehrad a Radhošť se zde vzájemně doplňují. Ano, Radhošť je "zkamenělá pohádka," jak bylo řečeno po umístění Poláškových děl

na hřebenu hory. Radhošť dnes hmotným způsobem vyjadřuje jediný smysl a nejvyšší poslání cyrilo-metodějského odkazu v našem národě: duchovní výboj českého katolicismu na východ! Je to duchovní expanse, kterou po nás žádá sám Bůh a k níž nás zavazuje odkaz soluňských bratří.

Ponti zde na vrcholu Radhoště nejsou tak slavnostní a okázalé jako na Velehradě. Jsou však stejně upřímné a vroucí a dokreslují svou bezprostředností vkořenění cyrilo-metodějské úcty v srdce našeho lidu.

I Radhošť dnes mlčí. Přijde však brzy den, kdy opět v předvečer cyrilo-metodějské pouti vzplanou ohně na jeho vrcholu. —V. P.

vého a přirozeného rozumu, a ještě více z křesťanské svědomitosti, každý může dospět k platnému pravidlu, že nácvik a ovládání těla vedeného duší, radost, již pocítujeme ze síly, kterou vlastníme, a z úspěchů sportovních podniků, nejsou jedinými prvky, ba ani hlavními prvky lidské činnosti. Jsou to pomocníci a značné přídatky, ale zajisté nejsou hodnotami bez nichž by byl život nemyšlitelný ani nejsou nejvyšší mravní potřebou. Vyzvednout tělocvik, sport, rytmická cvičení šesť vším co se k nim pojí, na stupeň vrcholného cíle života, to by bylo po pravdě velmi málo pro člověka, jehož aspirace, snahy a schopnosti jsou mnohem vyšší a tvoří nevyrovnatelnou velikost.

V důsledku toho všichni sportovci mají povinnost zachovávat tuto správnou úlohu sportu, ne proto, aby zmařili nebo zmenšili radost, již z něho mají, nýbrž aby zabránili nebezpečí zanedbat vyšší úkoly, týkající se jejich důstojnosti a úcty k Bohu a jím samým.

Nechceme ukončit tuto úvahu, aniž bychom řekli několik slov zvláštní skupině lidí, jejichž počet se zvětšil ode dvou posledních krutých válek, které zesmutněly svět, totiž těm, jež vady tělesné a duševní udělaly neschopnými k tělocviku a sportu a kteří tím často, obzvláště neimladší, hořce trpí. Jsouce si dobře vědomi, že staré antické přísloví "Mens sana in corpore sano" se stává víc a více osudem žijící generace, je úlohou nás všech, abychom se zastavili s pozorností a obzvláštním porozuměním nad případy, jejichž pozemský úděl je rozdílný. Nicméně lidská důstojnost, její úloha a její splnění není vždy vázána na ono přísloví. Jsou četné příklady v každodenním životě nebo během celých dějin, jež ukazují, že nemocné nebo neúplné tělo může skrývat zdravou, mnohdy velkou, ba geniální a hrdinskou duši. Všichni lidé, též nemocní, a důsledkem toho neschopní k jakékoliv sportovní činnosti, jsou přesto opravdovými lidmi, kteří uskutečňují zvláštní a tajemný záměr Boží. Jestliže vezmou s dobrým srdcem toto bolestné poslání, nesouce vůli Boží i nesení jí, budou schopni jistěji projít zdejší životní cestu, naměřenou pro ně po kamenité a ostnaté stezce, již nezmenší jejich nucené se odřeknutí radostí sportu. To bude pro ně důvod jejich zvláštní ušlechtilosti a velkodušnosti, že nechají bez závidy těšit se jiné z jejich tělesné síly a

jejich úděl, by navíc sevelkoryse těšili z jejich radosti, jako zase osoby zdravé a silné musí v bratrské a křesťanské vzájemnosti praktikovat a dosvědčit nemocnému hlubokou přichylnost a srdečnou laskavost. Nechť nemocní nesou břemena jiných a jiní, kteří ve většině případů, ne-li ve všech, nemají jen zdravé údy, ale stejně—o tom nepochybujeme—své kříže, jsou šťastní, poslouží-li svými silami nemocnému bratru. Jedni nese břemena druhých a tak naplní zákon Kristův! (Gal. 6. 2.) A jestliže jeden úd trpí, všechny údy trpí společně, a je-li jeden úd oslaven, všechny údy se radují společně. (Kor. I. 12, 26.)

Provozování sportu.

Zbývá ještě říci několik slov k provozování sportu, totiž o skutečných prostředcích, kterými vaše činnost dochází svých cílů, zachovávajíce hodnoty a vystríhající se omylů, jež jsme vám naznačili.

Vše, co se týká hygieny a techniky, požadků vyplývajících z anatomie, fysiologie, psychologie a jiných věd obzvláště pak biologie a lékařství, to vše v celém rozsahu patří k vaší kompetenci a je předmětem vašich vyčerpávajících úvah.

Na rozdíl toho vše, co se zabývá otázkami náboženskými a mravními, je třeba řešit podle klíče konečných zásad, daných vám na počátku, znepokojí-li něco vaše svědomí. V běžné činnosti, nechť vám stačí se upamatovat, že všechny správné lidské činy (nebo opomenutí) množí zákon, který je ve skutečnosti jen jeden: projevit vůli Boží v nejrůznějších způsobech. Bohatému mládenci v evangeliu Pán odpovídá krátce: Chceš-li dosáhnout života věčného, zachovávej přikázání! A další otázka: Která? a Spasitel ho odkazuje na dobře známá nařízení a desatero. (Mat. 19, 17-20.) I zde můžeme říci totéž! Chcete jednat ve sportu a tělocviku jak se má? Zachovávejte přikázání.

Především vzdejte Bohu poctu, která mu přísluší a hlavně svěťte den Páně, neboť sport nedělá vyjimek z náboženských povinností. Já jsem Pán tvůj Bůh, říká Nejvyšší v desateru. Nemáš jiného Boha kromě Mne! (Ex. 20, 2-3.) Tím méně tělo v tělocviku a sportu, to by byl návrat k pohanství. Také čtvrté přikázání Boží (ib. 12), výraz a ochrana souladu chtěného samým Stvořitelem v lůně rodin, vo-

lá k věrnosti a k úkolům rodinným, které musí mít přednost před požadavky sportu a sportovních organizací.

Příkázání Boží vyžaduje stejně ochranu života osobního a též bližního, osobního zdraví a zdraví bližního a není dovoleno je vystavovat vážným nebezpečím tělocvikem a sportem. (ib. 13.)

Sport a tělocvik stejně čerpají svou sílu ze zákonů známých již atletům v pohanství a které opravdoví sportovci dodržují i nyní vším právem jako neporušitelné zákony ve hře a v závodech a jež jsou především znaky etiky jako věrnost, přímost a rytířský duch a z toho důvodu mají v opovržení jako něco ponižujícího používání záludností a podvodů; dobrá pověst a čest protivníka jsou pro ně stejně drahé a úctyhodné jako jejich vlastní.

Zápas tělesný stane se tak zdokonalujícím prostředím lidských a křesťanských ctností, takovým se musí stát a též býti, neboť pak, je-li požadovaná námaha sebetvrdší, je sport nakonec povznesen nad sebe sama a dosahuje svých úkolů mravních, musí však býti uchráněn hmotářských odchylek, neboť v nich ztrácí svou hodnotu a ušlechtilost.

Prosté a krátké pravidlo je toto: chcete jednat v tělocviku, sportu a ve hře jak se patří? Poslouchejte příkázání, příkázání v jejich smyslu předmětném, jednoduchém a jasném!

Naznačili jsme vám to hlavní, co náboženství a mravnost má říci k vašemu hlavnímu tématu při zasedání: Věk tělesného rozvoje a činnosti. Když se bude pečlivě dbáti náboženské a mravní náplně sportu, je tento povolán, aby se uplatnil jako vyvažující činitel v životě člověka, jako činitel souladu a zdokonalení a jako účinná pomoc při plnění jiných úkolů.

Nalezněte svou radost ve správném uplatnění tělocviku a sportu. Vneste přímo do středu lidu jejich dobrý vliv, nechtě stále více a více zkvétá zdraví tělesné a duševní, nechtě se posilují těla ve službě ducha! A při tom všem nakonec nezapomeňte uprostřed rozechvívajících a opojných tělocvičných a sportovních činností, co je nejvýše platné v životě: duše, svědomí a Bůh!

Vyjadřuje přání, aby Prozíratelnost svou milostí chránila, zušlechtila a posvětila sport a

jeho podniky, dáváme vám z celého srdce a se vši naší otcovskou starostlivostí své apoštolské požehnání.

Z francouzského vydání Ufficio Stampa přeložil Ka-da.

SNB činí veškerý pokus navést mládež ve věku 14ti let k denuncování přestupků, pod rouškou nového programu: "Mládež je přátelská se Sborem Národní Bezpečnosti." Stanice SNB v prosinci minulého roku poslaly dopisy do nejvyšších tříd býv. měšťanských škol na venkově. V těchto dopisech jsou žáci žádáni, aby spolupracovali se SNB. Dopis končí slovy: "Nebojte se přijít za námi na ulicích nebo na stanicích. Vždy Vás rádi uvidíme a s vámi si pohovoříme." — Stanice SNB obdržely celou řadu odpovědí, v nichž děti slibují svoji spolupráci.

(Veritas III, 1-2.)

Litoměřická katedrála byla uzavřena prý "pro opravy". Biskup Trochta byl odstraněn ze své residence. Než-li ji opustil, jasně prohlásil na adresu těch, kteří by z jeho odstranění chtěli těžit, že mu podle canonu 429 církevního práva jeho uvězněním bylo zabráněno ve styku s věřícími a v plnění jeho pastýřských povinností.

Biskup královéhradecký Mořic Pícha jest věkem sešlý (83 roky star) a ve skutečnosti vedení diecése je v rukách komunisty ustanoveného Generálního vikáře Hronka, jenž však je naprosto ignorován věřícím lidem pro svůj komunistický postoj.

7 katolických kněží českobudějovické diecése, jimž komunisté nedůvěřují, bylo přeloženo do starých dělostřeleckých kasáren v Olomouci. Ve dne jsou nuceni pracovat na stavbě domů v sousedství městského hřbitova. Aby nebyli poznáni, nosí staré vojenské uniformy. Jejich strava jest bídná a nedostačující a jejich zjev budí soustrast místního obyvatelstva.

Odsouzení kněží, kteří byli v různých táborech nucených prací v západních Čechách, byli nyní přeloženi někam na východ. Tatáž zpráva praví, že biskupové Buzalka a Gojdič a mnoho řeholních představených má samovazbu v pověstném leopoldském vězení na Slovensku.

APOŠTOLSKÝ LIST SV. OTCE PIA XII. U PŘÍLEŽITOSTI 900. VÝROČÍ SMRTI ČESKÉHO PATRONA SV. PROKOPA

Milovanému synu Bernardovi Kaelin, nejvyššímu opatovi řádu svatého Benedikta.

Papež Pius XII.

Milovaný synu,

Pozdrav a apoštolské požehnání! K výročí devíti set let od chvíle, kdy — podle podání — odešel z tohoto světa s příkladnou zbožností svatý Prokop, zakladatel sázavského kláštera v Čechách a odebral se do říše nebešťanů, by se měli vážně zamyslet nad přeslavným příkladem jeho svatosti a vzít si ho za vzor všichni, kteří se honosí tím že jsou syny téhož národa a neochvějně věrnými vyznavači téže víry, ať již žijí doma ve vlasti nebo v cizině. Neboť svatý Prokop a rodina benediktinských mnichů, jím založená, mocně přispěli jak k velkému rozšíření katolického náboženství mezi lidem tamních krajů, tak k rozvoji civilisace a kultury, pokud to ovšem bylo v té době možno. Po příkladu svatého patriarchy Benedikta, zvolil si a svým druhům za směrnicí jednání a za heslo ona známá slova: Ora et labora! Modli se a pracuj! Pročež nejen se oddával s největší horlivostí modlitbám, nejen vykupoval pokáním a dobrovolným strohým tělesným mrtvením ne tak své vlastní viny, jako spíše cizí, nejen usiloval ze všech sil, aby přivedel co nejvíce lidí k nauce, hlásané Ježíšem Kristem, a k etnostnému životu, nýbrž věnoval se též podle zásad své řehole, řemeslné a polní práci, aby opatřil denní chléb sobě a svým společníkům, a aby měl z čeho dát jíst těm, kdož trpěli nouzí a aby jim měl z čeho poskytnout pomoc. Z lásky k Ježíši Kristu vyšel velmi vstřícně jiným jak v potřebách těla tak duše, někdy se tato pomoc projevila s Božím přispěním i divy.

Jestliže byla doba, v níž světec žil velmi těžká, naše doba se potáčí v nemenších těžkostech a nebezpečích; přejeme si proto, aby se k tomuto nebeskému Patronu obrátili ve vroucí a úpěnlivé modlitbě všichni, především ti, kteří ve vlasti svatého Prokopa se smutkem

a v pláči pozorují, jak se katolická Církev staví s takovým úsilím v cestu překážky a jak je úsilně soužena a pronásledována, ať se od něho snaží vyprosit, aby se v jejich vlasti mohlo svobodně denně rozvíjet a růst křesťanské náboženství, aby se mohlo těšit ze svých nedotknutelných práv, a aby mohlo rozvinout svou činnost a pracovat ke společnému dobru všech.

Ať je pamatováno ve vroucích modlitbách především těch, — výslovně jmenujme členy benediktinské řehole — kteří byli buď uvrženi do žaláře, nebo žijí zbaveni svobody v koncentračních táborech, nebo konečně byli deportováni daleko od místa svého pobytu; dále pak, ať stoupají k nebi vroucí modlitby, především za církevní hodnostáře, kteří proto prošli tolika bolestmi a strastmi a kteří dosud ještě trpí, protože chtěli zůstat za každou cenu věni svým svatosvatým povinnostem. Jednomu z nich však si přejeme věnovat zvláštní zmínku, totiž nám tak drahému ctihodnému bratru Josefu Beranovi, pražskému arcibiskupovi, jenž se snažil dle svých sil splnit své pastýřské povinnosti zářným a vznešeným příkladem víry a povinnosti.

Svatý Prokop, ozdoba Benediktinského řádu a své vlasti, ať jim všem vyprosí nebeskou útěchu a božskou pomoc. To ať jsou ony požehnané a hojné plody, jež by mělo přinést Boží přízni toto staleté jubileum: přejem si to z celé duše a vroucně se za to modlíme.

Apoštolské požehnání, jež udělujem z plna srdce jak Tobě, milovaný synu, tak všem těm, kdož buď v rodné vlasti, nebo ve vyhnanství se budou v době tohoto slavného jubilea utíkat v modlitbách k tomuto přeslavnému synu své vlasti, zprostředkuj tato dobra a buď dokladem naší blahosklonnosti.

Dáno v Římě, u svatého Petra, dne 12. března r. 1953, v patnáctém roce našeho Pontifikátu.

STESK NA SÁZAVĚ.

K. V. Rais.

Tichý kraj se klade k spánku
do snivého klíua . . .
ten sázavský starý klášter
dumné věže vzpíná.

U kláštera staré duby
šeré větve věsí,
zlatá doba na Sázavě,
kde jen bloudíš? Kde jsi?

A v zelených větvích títá
drobná družé ptačí:
"Smuto je teď na Sázavě,
smutno, ba až k pláči."

Stříbrozvukým hláskem zvonek
v staré věži cinká:
"Milá je nám na Prokopa
světee upomínka."

K zlatým sídlům Prokopovým
naš vzdech český letí:
"Světče náš, což zapomněl jsi
na Čechy — své děti?"

Což jsi na vždy zapomněl již
na ty české nivy?
Světče náš, Tvé staré děti
v zármutku jsou živý.

Od těch časů co si na vždy
hlavu sklonil k spaní,
je po vlasti naši temno—
smutno ku zoufání.

Od těch časů, co jsi sklonil
v tichý rov tvář smavou,
Češi dávno zapomněli
lásku k vlasti pravou.

Odletěla pravá láska
k rodné řeči svaté,
kterou Ty jsi, světče, vléval
v srdce rozehřáté.

Pokud vřelé srdce Tvoje
na Sázavě bilo,
slovo Tvoje mnoho českých
srdcí probudilo.

Slovo Tvoje rozohnilo
tichou českou duši,
probud se, ať v nové žití
slovo Tvé nás vzruší.

Poletíme na Sázavu
zdaleka i z blízka,
ach, vždyť se nám po Tobě již
Prokope náš, stýská.

SV. PROKOP

Za rodiště sv. Prokopa se udává Chotouň u Českého Brodu. Podle podání jeho otec byl zemanem. Světee se narodil někdy v době vlády Boleslava II., kdy spravoval pražské biskupství sv. Vojtěch. Vzdělání se mu asi dostalo na Vyšehradě, kde u kostela svatého Klimenta byli slovanskí kněží. Podle některých byl vysvěcen na kněze slovanského obřadu na Moravě, kde se udržovala silnější tradice slovanského kněžstva a kde snad byl i slovanský biskup. Podle některých zpráv byl Prokop v mladších letech ženat, odřekl se však z lásky ke Kristu manželky a světa a vstoupil do řehole nebo začal poustevničit na Sázavě.—Tam jej, podle pověstí, asi roku 1030 zastihl kníže Oldřich na honu. Další děj je obecně známý.

Brzy ho tam vyhledali i jiní mužové podob-

ného smýšlení a kníže Oldřich začal pro ně stavět klášter asi roku 1032. Historicky je dosti těžko objasnit, jak je možné, že ještě v XI. století se v Čechách zřizuje klášter slovanský, za přízně knížete i církevní vrchnosti. Zanikající slovanská liturgie tam našla přístřeší, alespoň na krátkou dobu. Klášter si získal brzy významné postavení kulturní a náboženské, udržoval styky s východem i západem. Jmenují se celkem čtyři opati: sv. Prokop, Vít, Jimran a dovedný umělec Božetěch. Božetěch povzněl klášter k velikému zevnějšnému rozkvětu. Přestavěl jej, ozdobil sochami, obrazy, opatřil slovanskými knihami. Ale mezi mnichy vznikly vnitřní spory; zdá se, že i slovanský obřad narážel na obtíže. Břetislav II. jím vzal roku 1097 správu kláštera, opata Božetěcha a svárlivé mnichy vyhnal a klášter

KŘEŠŤAN A SVĚT

Na první pohled by se zdálo, že křesťan je rozpolcený tvor, a právě tak i Církev se svými různorodými prvky. Jako Církev, žije i křesťan ve světě, ale má nadpřirozený, nadzemský cíl a k dispozici nadpřirozené prostředky a nese v sobě zárodky jiného, Božího života. Samozřejmě tato skutečnost vedla v dějinách Církve k nebezpečí dvou extrémů. zesvětštění a—odsvětštění,—neboli odpoutání se od skutečného světa a úniku do přelhaného spiritualismu a chiliasmu. Oba směry byly Církvi na škodu a ona se jim také všemi prostředky bránila. V témže dvojím nebezpečí se pohybuje každý křesťan. Vzniká u něho napětí mezi nadpřirozeným—věčným cílem a životem v tomto světě s jeho časnými cíli, které jsou vábné, jako i svět sám, a to proto, že je odleskem Boží moudrosti a dílem jeho rukou, ne tedy špatný a zavržení hodný, jak tvrdily některé křesťanské hereze. Křesťanství není individuální naukou úniku ze světa, jako třeba nekřesťanská mystická náboženství (Plotinos, Porfyrios, buddhistické školy atd.) Naopak, pro křesťana

na je celý život snahou o reformu sebe a světa. Křesťan nesmí zahálet, ale přiložit ruce (nebo srdce a rozum) k dílu a budovat Boží království na zemi, království spravedlnosti, lásky a pokoje. Jeho snahou je, aby Kristovy principy ovládaly svět, ba více, aby lidé ztělesňovali Krista skrze život milosti, čili aby milost pronikla co možná do nejvíce srdcí a posvětila je. Tím křesťan prokazuje lidem a světu největší službu a pokračuje v Kristově díle na odstranění nesouladu v lidské přirozenosti, porušené prvotním hříchem, a potlačování všech rozkladných prvků, které svět ohrožují. Zároveň buduje svět podle vůle Boží, aby on vydával svědectví, že je opravdu dílem Božím vyšlým z jeho ruky. Tím odkrývá zároveň pravou krásu světa a osvobozuje ji v stvoření a hlavně v člověku. Je to práce bez konce, práce sisyfovská, protože člověk je svobodný a navrací se k starým chybám, takže bez nových a nových pokusů o obrodu se vše, co bylo vykonáno, obrátí vníveč pro rozkladné síly v člověku, o nichž byla řeč. Bojuje-li křesťan

svěřil břevnovským benediktinům, kteří si velice vážili svatého zakladatele a šířili jeho úctu.

Svatý Prokop, podle zachovaných zpráv, je typ východního světce: přísný v odříkání, divotvůrce a vítězný krotitel zlého ducha. Projevil jistě i velké organizační schopnosti v řízení kláštera a výchově mnišského dorostu. Před smrtí prý předpověděl bratřím budoucí pronásledování. Jeho pohřbu se zúčastnil sám biskup Šebíř 25. března 1053.

Břevnovští benediktini, kteří převzali Prokopovo dědictví, dosáhli jeho kanonisace. Opat Blažej vedl poselství do Říma; papež Inocenc III. potvrdil světcovu úctu. Prohlášení za svatého se stalo 4. července 1204 v sázavském klášteře za přítomnosti pražského biskupa Daniele a mnoha duchovních a světských osob. Husitské války znovu rozptýlily řeholní komunitu. Tělo svatého Prokopa bylo přeneseno roku 1588 do Prahy ve slavném průvodu, jehož se zúčastnil i císař Rudolf II. Bylo nloženo v kostele Všeoh svatých na Hradčanech. Klášteru sázavskému bylo později vráceno jen rámě světcovo.

Svatý Prokop byl vždy uctíván jako zemský

český patron a jeho přímlově se připisuje vítězství Přemysla Otokara II. u Kressenbrunu. Pražský arcibiskup Jan Breuner se postaral, aby se výroční den svatého Prokopa světil alespoň dopoledne jako sváteční. V Čechách je asi 80 kostelů zasvěcených svatému Prokopu, na Moravě asi 15.—V posledních letech se pokoušeli obnovit slávu sázavského kláštera emauzští benediktini, bohužel nepřízeň doby zastavila jejich obnovné snahy. Njdp. opat Vykoukal zemřel v Daclan a jeho nástupce, ndp. opat Verzič žije ve vyhnanství. V zahraničí, zvláště na americké půdě, se nejvíce zasloují o rozšíření svatoprokopské úcty benediktini slavného českého opatství svatého Prokopa v Lisle u Chicaga.

Njdp. pan opat Ambrož Lev Ondrák zahájil jubilejní svatoprokopský rok slavnostním provoláním, v němž se obrací nejen k českému zahraničí nýbrž i k trpícímu domovu. Vzpomíná tam všech našich biskupů a opatů, kteří nemohou zahájit toto památné jubileum a vyzývá k důvěře v mocnou přímlovu svatého Prokopa, jejíž účinky mimořádně zakouší americké opatství postavené pod jeho ochranu. (Z Naší Jednoty, III, 2-3.)

uvnitř sebe a kolem sebe proti nemravnosti, nelásci, sobectví, není to zajisté bez významu pro celý svět. Uskutečňuje-li pozemskou spravedlnost ale věří přitom i ve spravedlnost vyšší, je jeho jednání velkodušnější a nedá se zajmout malicherností a egoismem hmotného života. Život pod zorným úhlem věčnosti dá mu vzlet a odpoutání od jeho vlastních časných zájmů, když to vyžaduje duchovní dobro jeho bližních a sláva Boha. Porozumí i lépe utrpení, jeho hodnotě, síle a smyslu.

Svět tedy není pro křesťana podívanou, nýbrž úkolem k splnění, je tvořením, jež je třeba přivést k naplnění, zajatý Bůh, jehož je třeba osvobodovat (Zundel). Bez úsilí o rekonstrukci sebe a jiných (to druhé se nazývá apoštolátem) ztrácí křesťan vyhlídku na věčný život. Proto byl od Boha postaven do svého středu světa, aby se osvědčil, jako dobrý bojovník se osvědčuje v zápase.

Dívá-li se člověk na náboženský život především jako na prostředek k úniku z trampot lidského života, na únik z bolestí a zápasů, jež s sebou přináší snaha o život ve shodě s jinými lidmi v Kristově lásce, neví co je duchovní život a nikdy nenajde Boha skrze duchovní život. Je jen jeden pravý únik ze světa, a to je ne útek z mizerií a konfliktů, ne ze strádání a utrpení, nýbrž únik ze sobectví a nemravnosti k jednotě, míru a lásce k druhým (Thomas Merton, *Seeds of Contemplation*).

Křesťan však nezbožňuje svět jako tolik jeho vrstevníků. Svět mu musí zůstat vždy podroben, nesmí se stát pánem nad člověkem, nesmí pohltit celou jeho pozornost, takže by člověk zapomněl, že je poutníkem za Bohem a věčností. Křesťan totiž ví, že má jen dvojitou volbu. Uznat Boží panství nad člověkem a světem, nebo panství světa nad člověkem. Jiná volba není. Právě v našem století máme příležitost studovat, jaký zotročující vliv mají na člověka peníze, mechanická výroba, státní tyranie. Otročili lidé čemukoliv ve světě, místo aby svět postavili do služeb Boží lásky, jejich práce není výstavba, ale ničení a chaos. Jen člověk zakotvený v Bohu dovede správně oceňovat pozemské hodnoty a měřit je nadpřirozenými měřítky. V tom smyslu křesťan žije ve světě, a přece není z tohoto světa. Křesťanův konečný cíl není v tomto světě a z tohoto světa, a přece si jej má vybojovat právě v tomto světě. — Já jsem jim dal své slovo, svět je však nenáviděl, poněvadž nejsou z tohoto

světa, jako ani já nejsem ze světa. Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je ochránil zlého. . . . Jako ty jsi mě poslal na svět, tak i já jsem je poslal do světa. (Jan 17, 14-18). Ve světě s jeho dobrou a krásami se musí křesťan takřka v každém okamžiku znovu a znovu rozhodovat mezi světem — dobrem částečným, a Bohem — absolutním dobrem, a tak rozvíjet v sobě onen zárodek nadpřirozeného života a touhu po věčném životě v Bohu.

Tím se stává život křesťanův pro svět svědectvím. Mnozí lidé dobré vůle, a to někdy i křesťané sami, kladou těžiště do pozemské existence druhých lidí, takže se pachtí víc za uskutečňováním pozemské, materiální spravedlnosti, než za tím podstatným, totiž svou spásou a spásou svých bližních. Křesťan však musí svým životem vydávat svědectví, že jsou ještě jiné hodnoty než tyto pozemské, a že v objektivní hierarchii hodnot stojí Bůh nejvyšší. V kořenech lidské bytosti je víra v hodnoty. Člověk může sice převracet hierarchii hodnot, ale nemůže žít bez hodnot. Křesťan nemá práva popírat žádné skutečné hodnoty, a tedy ani hodnoty časné a pozemské; dává jim však správné místo ve svém životě a v budování pozemského světa. Přední místo dává nejvyšším hodnotám, k nimž patří i potřeba vykoupění a smysl pro tajemství, aby se člověk mohl plně rozvinout podle své lidské důstojnosti a dosáhl Boha. Bohužel dnešní svět ztratil tento smysl pro vědomí potřeby tajemství a vykoupění a obě hodnoty jsou pro něho pohoršením. Žije-li však křesťan ze své víry a uskutečňuje-li, v co věří i v životě, je světu svědkem, i když snad v očích světa svědkem bláznivým.

Že jsme si na tento svět nic nepřinesli a také si nic neodneseme (Tim. 6, 7), ví každý člověk ze zkušenosti. Potřebuje však víry k tomu, aby překonal svou vášnivou a neúměrnou lásku k hmotným realitám, dával duchovním hodnotám přednost před časnými a — vyznával, že je na této zemi cizincem a přistěhovalcem — (Žid. 11, 13), — že tady nemá trvalou vlast, nýbrž touží získati tu budoucí — (Žid. 13, 14).

(P. S.—Tento článek je jedním ze série článků, souborně vydaných pod názvem "Křesťanství a obnova světového řádu". Vydala Křesťanská Akademie v Římě 1953. Vřele doporučujeme všem Orelstvu ke studiu.)

SCHISMA

Dominik Pecka

Byl květen a v Římě začínala letní vedra, Francouzům nezvyklá. Pod záminkou obav z malarie opouštěli kardinálové Řím jeden po druhém a odjížděli do Agnani. Horské to město sloužilo již Řehoři XI. za letní pobyt a papež Urban měl v úmyslu se odebrat tam též. Komorník s jeho věcmi již tam byl. V Římě se šířila pověst, že kardinálové mají v úmyslu zajmouti papeže po příjezdu do Agnani a přinutiti ho, aby se vzdal svého úřadu. To bylo příčinou, že papež změnil svůj úmysl a místo do Agnani jel do Tivoli, méně sice zdravého, ale bezpečnějšího města. Tam se dal hlídat tělesnou stráží a odtud spolu s italskými kardinály řídil osudy Církve.

V Agnani se zatím shromáždilo třináct neitalských kardinálů. Přáním všech bylo vrátiti se do Avignonu a zbavit se přísného papeže. Roztrušovali, že Urban VI. není zákoným papežem. Kardinálové ho zvolili jen na oko ze strachu před rozzuřenými davy lidu římského, právě tak jako na oko inthronisovali starého kardinála Tebaldeschiho. Očekávali prý, že arcibiskup barský bude mít tolik slušnosti a svědomí a sám odstoupí, až nebezpečí pomine. To však neučinil, poněvadž mu to stouplo do hlavy. To se dovídal papež v Tivoli. Lžeš, arcibiskupe barský, vykřikl Jean de la Grange. A hle, vy páni kardinálové nelžete, mluvíte nejryzejší pravdu. Konali jste volbu jen na oko, byli jste donuceni velikým nebezpečím. Kdo vás nutil, abyste si poslali pro arcibiskupa barského? Což jste nebyli zazděni v konklave? Byl křik venku nějakým násilím? Nejsem zde svědkové, že jste byli klidni a že jste v přestávce, když jste čekali na příchod arcibiskupa barského obědvali, a to v náladě zcela veselé? Nejsem zde svědkové, že po vykonané volbě jste se objímali. A dav venku nechtěl jen Itala nýbrž Římana! Kdybyste konali volbu jen ze strachu a jen na oko, byli byste musili zvoliti Římana a ne arcibiskupa barského, kterého bylo třeba nejprve přivést a jehož souhlas bylo nutno předem získati! Mohli jste se před násilím zachrániti zdánlivou volbou Římana a pak celá komedie s Tebaldeschim byla zbytečná. Nátlak Římanů snad urychlil volbu, ale nerozhodl o tom,

kdo měl býti zvolen. Pánové, nelžete! Oznamili jste volbu kardinálům v Avignonu a císaři — a ani slovem jste se nezmínili, že mne zvolili na oko — až nyní, když jsem vám vyčetl vaši lakotu, bohatství a přepych a když jsem vám řekl, že hodlám žítí a zemřítí v Římě a když jsem prohlásil, že jmenuji nové kardinály, abyste neměli v kollegiu většinu, vzpomněli jste si, že jste mne zvolili jen na oko? Z čí ruku jste přijali svaté přijímání na Zelený čtvrtek, před kým jste poklekali v neděli velikonoční, od koho jste si vyžádali různé výsady a milosti, čí přízeň jste si chtěli získati vzácnými dary? Není to k smíchu, že i teď, kdy rozhlašujete, že nejsem papežem, denně mi posíláte žádosti o dispense a indulty? Patrně jen pro to, abyste mne ukonejšili a mohli nerušeně připravovat zradu. Ano, lháři jste, podvodníci a zrádci!

Agnani a Tivoli: tak stáli kardinálové proti papeži lháři a zrádci proti muži prudkému, nesmlouvavému a tvrdému. Jaký prospěch mohla mít Církve z takového poměru? Mírový sjezd v Sarzaně se rozešel hned, jak přišla zpráva o smrti Řehoře XI. A Florenští, dovídajíce se o rozeprách mezi papežem a kardinály, byli méně než kdy jindy ochotni k míru. Caterina byla ještě stále ve Florencii. Osm správců války nechtělo míru s papežem ze strachu, aby nepřišli o svoji moc. Náčelníci strany guelfské měli na zřeteli spíše pomstu na nenáviděné šlechtě ghibellinské než mír. Od dob, kdy v Itálii byla zlomena moc Hohenstaufů nabyli guelfové ve Florencii takové moci, že tvořili samostatný úřad, jehož úkolem bylo dbáti, aby se ghibellini nebo jejich potomci nevetřeli do úřadů městských. To se dělo tak, že náčelníci guelfští napomínali určitou formu právní ghibelliny, aby nepřijímali úřad, byť jim připadl volbou nebo losem. Tito takto napomenuti se nazývali Ammoniti; odvažili-li se některý přes napomenutí přijmouti nějaký úřad, byl potrestán vysokou pokutou. A práva napomínacího hodlali náčelníci guelfští užiti proti svým odpůrcům. Ghibellini tušíce nebezpečí, hledali oporu v lidu: a lid se zmítal s jedné strany řevnivostí občanskou a s druhé strany potřebou pokoje a kolísal mezi

láskou ke svobodě a úctou k Církvi. Ve svých útocích na ghibelliny se guelfští náčelníci přikrývali jménem Caterinovým a ona, ať tušila, že se jejího jména zneužívá, je nedovedla udržeti na uzdě. Zpráva o smrti Rehoře XI. ji hluboce zarmoutila. Odešel ten, jehož s láskou nazývala Tatíčkem nejdrazším a kterého si přála viděti mužem mužným. Ale sílilo ji pomýšlení, že ji měl rád a že ji svěřil úkol, který měl otevřít cestu opravě Církve a boji proti nevěře. A byla odhodlána vykonati svoji povinnost přes všechny příkázky, i kdyby měla proliti krev. Vždyť přemohla v sobě sebelásku — a jen ten, kdo trvá v sebeláске, tak říkala, není hotov dáti život, protože se bojí o sebe, aby neztratil života tělesného a svých vlastních potěšení.

Napětí mezi guelfy a ghibelliny rostlo ve Florencii den ze dne. Kapitáni strany guelfské — napomenuli — Giovanniho Diniho a s ním jiné dvě vlivné osoby. V květnu byla zvolena nová Signoria a v ní úřad Gonfaloniera della Giustizia obdržel Salvestro di Medici.

Tento guelf přiměl své přátele, aby mu slíbili, že nikdo nebude napomenut, leč by bylo bezpečně známo, že jest ghibellin. Ale tento slib nebyl dodržen a za několik týdnů byli svých míst zbaveni dva Salvestroví přátelé.

K zármutku svému viděla Caterina, že z vyjednavatelky o mír se stala nástrojem stranické nenávisti. I řekla pánu ze strany guelfské, že jednali špatně, když na tolik občanů vztáhli ruce a že toho, co učinili k získání míru, neměli zneužívat k rozpoutání tolikerého nepřátelství a ukojení své zloby. Ale rozdmýchané vášně nebylo možno již uhasiti. Salvestro si hleděl získati přízeň lidu a popuditi jej proti dosavadním svým straníkům. A zatím co se ještě jednalo o zákonnou nápravu křivd spáchaných na lidech podezřelých z ghibellinství propuklo povstání. Dne 22. června se shromáždily davy ozbrojenců na Piazza della Signoria, roběhly se po ulici a počaly páliť a drancovati domy vynikajících guelfů. Palác Strozzi poblíže Porta Rossa byl vypleněn a rovněž palác Albizi u kostela San Piero Maggiore.

Vedoucí strany guelfské se zachránili útekem, jejich domy byly vyloupeny a zapáleny, mezi nimi dům Soderiniho a rovněž i příbytek, který Piero Canigiani postavil u kostela San Giorgio. Obětí plamenů staly se i některé

kláštery. Zuřivý dav procházel ulicemi a vykřikoval: Smrt Caterině! Chyťme a upalme tu hanebnici!

S křikem Viva il Popolo přešli vzbouřenci Ponte Vecchio, aby se dostali na levý břeh Arna.

—Smrt Soderinimu, křičeli, smrt Soderinimu a jeho světici! Proběhli úzkou uličkou Costa San Giorgio mezi vysokými kamenými zdmi, s nichž splývalo zahradní listoví.

—Kde je ta čarodejnice? Roztrháme ji na kusy! Upálit tu hanebnici! Skrývala se s několika přáteli v zahradě. Ležela na zemi a modlila se. Tlupa buřičů s meči a klacky ji tam vyslídila a vnikla s řevem do zahrady. Náčelník běžel první s taseným mečem a křičel:

—Kde je Caterina?

Vyšla mu klidně vstříc, poklekla a sklonila hlavu, jako by si chtěla nechat useknout.

—Já jsem Caterina, pravila mu, učiň, co ti Pán dovolil se mnou učiniti, avšak při Bohu všemohoucím ti příkazuji, abys neublížoval nikomu z mých přátel!

Ten muž byl překvapen jejím klidem. A nejen to: cítil, že má ruce jakoby svázaný.

—Uteč! zvolal, rychle uteč!

Ona však pravila:

—Kam mám utéci? Je mi zde dobře. Jsem hotova trpěti pro Krista a jeho Církve. Po tom jsem dávno toužila a o to jsem vždy prosila. A nyní mám utéci, když jsem nalezla, co jsem toužebně hledala? Odevzdávám se v obět věčnému svému ženichu. A jsi-li ty určen za obětníka, jednej klidně, já se odtud nelmu — jen neublížuj mým přátelům! A ten muž se obrátil a odvedl tlupu zuřivečů ze zahrady. Tu přiběhli její duchovní synové a dcery a radostně ji blahopřáli, že unikla rukám bezbožníků.

Ona se však rozplakala a naříkala:

—Ó, já nešťastná! Myslíla jsem, že všemohoucí Bůh, který mi ve svém milosrdenství daroval bílou růži panenství, učiní mne dnes hodnou i červené růže mučednictví. Ach, běda, nyní vidím, že má touha byla marná a že se to stalo tak pro mé nesčíslné hříchy. Ó, jak šťastná by byla duše má kdyby viděla těci svoji krev z lásky k Tomu, jenž krví svou mne vykoupil!

Přátelé se rozešli do města, aby pro ni našli nějaký útulek. Ale obyvatelstvo města bylo

zastařeno, že nebylo nikoho, kdo by ji chtěl poskytnouti přístřeší. Proto na ni naléhali, aby se vrátila do Sieny.

—Nemohu odtud odejít, prohlásila, dokud nebude vyhlášen mír mezi syny a Otcem—tak přikázal mi Pán.

Neodvážili se jí odporovati v tom a tak nezbýlo než hledati dále, kdo by je přijal do domu a ochránil před zuřivostí davu. Konečně se vyskytl zbožný jeden člověk, krejčí Francesco di Pippino di San Miniato, který je tajně ukryl ve svém domě poblíže obilného trhu. Ale po několika dnech se ukázalo, že ani tento úkryt není bezpečný. Mniši kláštera ve Val-lombrose nedaleko města byli ochotni poskytnouti jim přístřeší. Bylo to místo odloučené a nepřístupné v horách, ale na území obce florentské.

—Můj věčný ženich si ze mne udělal blázna—*Le sposo eterno mi fece una granda beffa*—tak psala Caterina bratru Raymondovi do Říma. A proto pláče, neboť množství mých hříchů je tak veliké, že jsem si nezasloužila prolít krev abych dala život a světlo těm ubohým slepčům a smířila syny s Otcem. Má krev nevtmelila ani jeden kámen do budovy svaté Církve. Zdálo se, že ruce toho, jenž mne chtěl udeřiti, jsou svázány. Řekla jsem: Já jsem to. Chyť mne a nech mě přátelé! *Io son essa! Tolli me e lassa stare questa famiglia!* Ale tato slova byla jako bodnutí dýkou, jež pronikala jejich srdce. Ó můj otče, zachvějte se i Vy radostí, neboť jsem neokusila nikdy podobných tajemství s takovou útěchou! Bylo v tom sladkost pravdy, veselí čistého a svobodného svědomí, vůně sladké prozřetelnosti Boží, byla v tom jitřenka nových časů, doby mučedníků, kterou, jak víte, předpověděla věčná Pravda. Zdá se mi, že jsem na sebe vzala tak veliké povinnosti k svému Stvořiteli, že i kdybych vydala tělo své plamenům, bylo by to málo na oplátku tak velikých milostí, které jsme obdrželi, já a moji milovaní synové a dcery.

I když se jí nedostalo milosti mučednictví, byla naplněna svatým odhodláním neustati, dokud se jí nepodaří sjednati mír. Nový papež ji znal. V době, kdy byla v Avignonu byl zástupcem apoštolského vicekanceláře. A jako Řehoř XI., i on jí byl Tatíčkem drahým a sladkým Kristem na zemi. A po ničem tak netoužila jako sloužiti jemu a pomáhati mu v jeho těžkých úkolech. Obávala se jen, aby události

florentské nebyly překážkou míru. A tak druhá část listu bratru Raymondovi byla určena svatému Otcí:

—Proste Krista na zemi, aby se nezdráhal uzavřít mír pro události, které se zde staly, nýbrž naopak, ať jej uzavře tím spěšněji, aby se mohl zabývati velikými věcmi, jež má vykonat pro čest Boží a pro opravu Církve. Zapřísahujte ho ve jménu milosrdenství, aby jednal rychle, neboť to jest jediný prostředek, jak učiniti konec nesčetným urážkám Boha. Proste ho, aby měl soucit s těmi dušemi, které žijí v hluboké temnotě, a aby mne vysvobodil z tohoto žaláře, neboť nebude-li mír uzavřen, zdá se mi nemožným, abych odtud odešla; a já přece ráda bych přišla do Říma okusit krve mučedníků, navštívit Jeho Svatost a pobýt u Vás, abych Vám mohla vypravovati o velkých divích, jež Bůh vykonal v poslední době, abychom potěšili svého ducha, opojili své srdce a rozmnožili svou naději ve světle přesvaté víry.

Jakmile se dozvěděla, že ve Florencii nastal klid, vrátila se tam opět. Bydlila tam zprvu tajně, aby nebudila pozornost. Později vycházela veřejně. Ale nemohla se dočkat chvíle, kdy skončí své poslání a dojedná mír. Vše nyní záleželo na svatém Otcí. Snad netušil, jak je netrpěliva. Snad bratr Raymondo mu nevyřídil její vzkaz s takovou naléhavostí, s jakou jej napsala. A tak se rozhodla psáti svatému Otcí přímo.

—Prosím Vás a nutím, tak končila svůj první a dlouhý list, pro lásku Krista ukřižovaného, abyste neprodléval těch oveček, které byly a jsou mimo ovčinec (myslím, že pro mé hříchy), pro lásku té krve, jejímž učiněn jste rozdačem, přijmouti na milost, a dobrotivostí a svatostí svou abyste přemohl jejich zatvrzelost a dal jim ono dobré, totiž uvedl je opět do ovčince; a jestliže oni o to nežadají s takovou pravou a dokonalou pokorou, Vaše Svatost doplní jejich nedokonalosti. Přijměte od nemocného, co Vám může dáti. Ach, ach, mějte milosrdenství s tolika dušemi, jež hynou. A nehleďte na ten rozbroj, jenž přišel na toto město, v kterém opravdu ďáblové pekelní se přičiňovali, aby překazili mír a pokoj duší a těl, ale Boží dobrota to opatřila, že z velikého zlého nepošlo velké zlé, nýbrž upokojili se synové Vaši a přece žádají na Vás oleje milosrdenství, a třeba se Vám zdálo,

JEDNOTA ČS. ORLA V EXILU V NEW YORKU ZAHÁJILA ČINNOST

Po prvé sešli se Orli-exulanti v New Yorku k informativní schůzi dne 29. března t. r., aby se rozhodli přikročit k ustavení Jednoty. Na schůzi byl stanoven program pro ustavující valnou hromadu, která byla svolána na 12. dubna do katolické školy. Nejstarší bratr zahájil valnou hromadu, již se mimo členů-Orlů zúčastnil jako host starosta jednoty Sokola-Orla v New Yorku br. Sluka, jemuž připadl čestný úkol řídit ustavující valnou hromadu až do zvolení starosty jednoty. Z voleb vyšel výbor, jehož kádr tvoří osvědčení funkcionáři z domova. Zvolený starosta ve svém projevu zvláště zdůraznil spolupráci s jednotou Sokol-Orel v New Yorku. Při diskusi, zda jednotu má vstoupit jako koporativní člen do jednoty Sokol-Orel, ponecháno rozhodnutí výboru

posledně jmenované jednoty, zda takové formální zapojení je možné a žádoucí z hlediska stanov.

Na členskou schůzi nové jednoty, konané dne 17. května t. r. bylo již pracováno na konkrétním programu. Přípravuje se pořádání Svato-václavské akademie, na níž bude vzpomenu to též 30tého výročí smrti olomouckého arcibiskupa Dra A. C. Stojana.

Bratři se zúčastnili zádušní mše sv. za br. R. Sochorce, která byla sloužena ve výroční den jeho úmrtí v kapli sv. Václava, jakož i mše sv. obětované za poslance Národního Shromáždění, kteří se stali obětí komunistické tyranie.

Jednota Čs. Orla v exilu v New Yorku konala členskou schůzi v neděli 14. června t. r.

nejsvětější Otče, že o ně nezádají těmi způsoby příjemnými a se srdečným litováním spáchané viny, jako by měli činit, ach nenechte jich, neboť budou potom lepšími syny než jiní. Ach, Tatičku můj ráda bych tu déle nebyla. Dělejte však se mnou, co chcete. Učiňte tu milost a to milosrdenství, mně ubohé, bídné, jež klepu na Vás. Otče můj, neodpírejte mi drobtů, o něž Vás prosím pro syny Vaše, abyste, když bude učiněn pokoj, pozdvihl prapor přesvatého kříže. Neb dobře vidíte, že nevěřící Vás přišli vyzývat.

Doufám pro sladkou dobrotu Boží, že Vás naplní zanícenou láskou svou, takže budete poznávat škodu duší, a jak velice jste je povinni milovati, tak poroste ve Vás hlad a horlivost abyste je vytrhl z rukou ďáblůvých, a budete se snažiti pomoci tělu tajemné svaté Církve . . . Jiného Vám nepravím. Zůstavejte ve sladkém a svatém milování Božím. Odpusťte Otče nejsvětější, mé opovržlivosti: ale láska a bolest buďtež mi omluvou před Vaší Svátostí. Pokorně Vás prosím o Vaše požehnání Ježíši sladký, Ježíši lásko!

Ten list došel papeži do Tivoli, kde dlel se svými čtyřmi kardinály. Odbojní členové kollegia se radili v Agnani, jak ho sesaditi. Pochopil, že mírové jednání nesnese odkladu. Měl-li úspěšně čeliti svým odpůrcům a upev-

niti své otřesené postavení, bylo nezbytno, aby poslechl rady Caterininy.

V neděli odpoledne dne 18. července vjel do bran florentských papežův posel s ratolestí olivovou v ruce. Rozezvučely se mohutné zvony na Palazzo Vecchio a olivová ratolest byla přibita pod okna radnice, aby ji každý mohl viděti. Náměstí se naplnilo rozradostněnými davy, členové Signorie se objevili na balkoně a předcítali papežovo poselství.

Florentští byli povinni zaplatit pokutu 250.000 dukátů. Byli dále povinni zrušiti všechny zákony proti kněžím vydané a vrátiti kostelům a klášterům statky, o něž byly oloupeny. Zato byl zrušen interdikt a biskup z Voltery a Francesco da Orvieto z řádu bratří menších byli papežem zmocnění sníti s města klatbu.

Večer bylo město osvětleno a ulicemi procházely průvody a zaznívaly jásavé zpěvy.

Týž večer psala Caterina svým přátelům v Sieně:

—Bůh vyslyšel volání svých služebníků. Jeho synové se vrátili ze smrti k životu, ze slepoty k světlu. Kulhaví chodí, hluchí slyší, slepí vidí, němí mluví a volají: mír, mír!

A do obálky vložila lístek požehnané ratolesti míru.

(Vyňatek z díla o sv. Kateřině Siénské—
"Neviditelný prsten!")

Vzdělávatel br. Šturm přednesl zprávu výboru pro pořádání Svatováclavských oslav. Schváleno pořádání Svatováclavské akademie v neděli dne 27. září odpoledne v katolické škole na 62. ulici. Na programu budou 2 slavnostní řeči a několik uměleckých čísel. O podrobnostech bude veřejnost ještě zpravena.

Velká pozornost věnována sletu Čs. Orla v exilu v Chicagu, který se konal ve dnech 4. a 5. července t. r. New-yorská jednota vyslala na slet 5ti členou delegaci.

Předmětem jednání byly také otázky týkající se vysílání do ČSR. Čs. Orel bude dále prosazovat orelskou hlídku v rozhlase F. E. V tom smyslu bude jednáno s ústředím v Chicagu. —mb.

Dominikánský klášter ve Znojmě byl evakuován a proměněn v policejní kasárny. Mniši byli vzati do koncentračního tábora a řeholní bratři deportováni do Haindorfu, zatím co studenti byli povoláni na vojnu. Nemocní ve věku vojenské povinnosti, neschopní však vojenské služby, byli posláni do továren.

Klášter sester dominikánek v Řepčíně byl proměněn ve výcvikové středisko pro policii, sestry pak byly poslány do Čech, aby pracovaly v továrnách.

Klášter na Starém Brně, jenž byl evakuován minulého roku, byl nyní otevřen jako "Učnovský dům". Není však známosti o osudu starobrněnských augustiniánů.

Škola pro výcvik vojenských kadetů byla zřízena v řeholní koleji v Teplicích-Šanově, kde původně bezprostředně po zabrání koleje, byl zřízen koncentrační tábor pro řeholní kněze a řeholní sestry, které pracovaly v blízké továrně na sklo a porcelán. Nyní je tam 4.000 kadetů a 400 instruktorů.

Biskupský seminář v Litoměřicích byl proměněn ve vězení, a klášter v Chebu je nyní používán pohraniční stráží.

Kapucínský klášter v Bratislavě byl konfiskován a zabrán policií. Čtyři z tamějších mnichů byli vzati SNB do pracovních táborů. Pater Josef, poslední z pěti mnichů toho kláštera, 80ti letý, zemřel náhle, když policie klášter zabírala. (Veritas III, 1-2.)

Prvním lednem 1953 vešel v platnost nový

zákon na obranu mládeže. Zákonná a sociální ochrana mládeže je tím svěřena soudům a výkonná moc je reprezentována úřady na obranu mládeže. Jedna z pravomocí těchto úřadů spočívá v tom, že mohou odejmout děti rodičům, kteří je nevychovávali v láse k lidově demokratickému režimu, a tyto děti pak jsou poslány do kolektivních vychovávacích ústavů. Malé děti nemohou býti adoptovány třetí stranou, pokud rodina nedává státu dostatečnou záruku, že dítě či děti budou vychovány podle lidově demokratického řádu.

(Veritas III, 1-2.)

Podle věrohodných pramenů, arcibiskup pražský Msgr. Dr. Josef Beran, internovaný komunisty na neznámém místě, byl skutečně žádán, aby se zúčastnil na tak zvaném Mírovém partizánském kongresu ve Vídni, a aby tam pronesl předem připravený pozdrav. Tento požadavek byl učiněn Zdeňkem Fierlingem, prezidentem státního úřadu pro církevní záležitosti. Arcibiskupovi bylo slíbeno, přijmou-li toto pozvání, že dostane svobodu a bude moci se vrátit do své pražské residence. Bylo mu též řečeno, že tutéž nabídku přijal budapešťský kardinál Mindszenty a několik řádových představených, kteří jsou nyní vězněni v ČSR a v Polsku. Arcibiskup Beran však kategoricky odmítl. (Veritas III, 1-2.)

DARY A PŘÍSPĚVKY NA ORLA ZASLALI:

Ctih. Sr. J. \$5; Rev. Jerome Pokorny \$5; dar pi. Bronislavy Dostálové na uctění památky zesnulého Msgra Josefa Janečka, velkého přítele Orlů \$100; Msgr. Victor Mlejnek \$10; Mrs. B. Stanglerová \$12; Rev. O. O. \$5; Mrs. B. Fajmonová \$5.

Pán Bůh zaplať!

REDAKČNÍ SDĚLENÍ.

Upozorňujeme veškeré členstvo na změnu adresy redakce:

"OREL" c/o Rev. Jan Smutný, Catholic Reefory, CURTIS, NEBRASKA, U. S. A.

Uzávěrka každého čísla jest 10. dne každého měsíce. Předplatné "Orla" pro rok 1953 činí 4 americké dolary i s poštovným.

Redakce.